

Szerkesztőségi iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Mathievics-féle
ház, hová
a lap szellemi részét illető
kérdések küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK
könyvnyomdája
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphteten-
kint kétszer: -
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasáhos petti-sorát, vagy
annak helyett 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlatter sora 15 kr.

Merénylet a csár ellen.

Az orosz csár ellen ismét merényletet kísé-
rtek meg, de ismét sikertelenül. A tény részle-
teiről is értesít a táviró. A hivatalos lap közli a
főkormányzó táviratát, mely így hangzik:

„December 1-én 11 órakor, a midőn a csá-
szár máhahavonata, melyen a szolgazsemélyzet
volt elhelyezve, Moszkva Rogos városrészebe érke-
zett, robbanás történt, melynek következtében a
vonat a vágányból kizökkent, egy kocsi a levegőbe
röpült és két személykocsi keresztben dőlt a vá-
gányra. A robbanás folytán egy 2 méternyi mély,
7 méternyi hosszú és 8 méternyi széles gödör kép-
ződött. Emberéletben nincs veszteség. A házat, a
honnan a robbanó anyag meggyújtása eszközöl-
tett, felfedezték; most a gonosztevők haladék nél-
küli kikutatásán fáradoznak.”

A tettesek magában a szent városban, Mosz-
kvában hallatlan furfanggal és vakmerőséggel in-
téztek tervüket. A vasutat aknázták alá a föld
alatt vezetett futósáncz segélyével.

Azon vonat, melyen a csár utazott, kevéssel
előbb érkezett meg. A podgyászt a csári kisérő
személyzetet vívó vonat követte. A merénylők ugy-
látszik, azt hitték, hogy a csár a második vona-
ton van.

A tettesek még ismeretlenek; de alig kétsé-
ges, hogy ugyanazon forradalmi kéz intézte a me-
rényletet, mely már annyira véres tettet elkövetett
Oroszországban. A nyár és ősz folytában a nihi-
lista rémuralom ellen alkalmazott dracónikus rend-
szabályok sikerre látszottak vezetni. A puská tüze
és Sziberia tömegesen szedték áldozataikat. Az
orosz kormány vérszörvényszékai megtették kötele-
ségüket. Európa csak egyes mozzanatairól értesült
azon gyászos törvényszéki drámának, melyben nem
egyesek, hanem gyermek-ifjakból, fiatal hajadonok-
ból, férfiakból és meghanyatlott erejű aggokból
álló nagy tömegek szerepeltek. Voltak e tömegek
közönséges gonosztevők is, de a túlnyomó rész

a politikai fanatizmus szolgáltatta. Hány katasz-
trófa, mennyi nyomor és kétségbeesés képezte e
véres dráma kiegészítő részét, erről mélyen hall-
gat a vasfegyelem alá kényszerített orosz sajtó.
Sziberia pedig, mely mint a sir, nem adja vissza
halottait, még inkább tud hallgatni. Csak a találg-
ató hír beszélő tömeges kivégeztésekről s a Szi-
beriaiban hureholt fegyenes-csapatok ezreiről.

És mindez a terrorizmus nem volt képes ki-
irtani a nihilizmust. Ismét előtámadt a földalatti
aknából. A czarizmas és a forradalom közti harcz
nem dőlt el. Mikor és miként fog eldőlni? A for-
radalom gyalázatos, bűnös eszközökhöz nyul. Két-
ségtelen, hogy ez által önmaga ellen emel fegy-
vert. A gyilkos töre mindenkor undok, habár po-
litikai eszmét szolgál is. A csár elleni merényle-
tek ép azt akadályozzák meg, hogy a felforgató
eszmék elterjedjenek a köznépbén. Az orosz pa-
rasztság imádat-szerű tisztelettel és ragaszkodással
viseltetik a csár iránt. A közvélemény rokonsze-
nye nem lehet a forradalmárok táborában. Amde a
kormány drakonizmusa sem alkalmas a közvéle-
mény és a rokonszevnek meghódítására. Orosz-
országban tehát a kedélyek rettentő meghasonlásban
vannak, mint meghasonlásban van az egész társa-
dalom. Szerencsétlen ne!

Az ellentétek kibékítése lehetetlen. A csár,
az új merénylet alkalmából ismét proclamálta a
harczot, proclamálta a forradalom kiirtását.

Igy történik az alkotmányos aera inaugurá-
lása. A csár visszatérte után akartak megkezdeni
azon tanácskozásokat, melyek czélja leendett az
orosz alkotmány megállapítása és kihirdetése. A
forradalom azonban aknarobbanással fogadta a bé-
külékenységre hajló uralkodót. Ez az akna aligha
levegőbe nem röpítette egyszersmind a muszka al-
kotmány-terveket. Erre vall a csár beszéde.

A czarizmus nem szűnik meg despotikusnak
lenni. Oroszország — ki tudja még mennyi ideig
— oly monarchia marad, „melyet csak az orgyilok
mészkél.”

* Gróf Nemes Nándort az erdélyi ellenzé-
ki képviselők egy közelebbi alakuló gyűlésökben
el n ö k k é megválasztották, jegyzőül pedig Zay (!)
urat. Erre is el lehet mondani: hát kellett-e ez
Nemes Nándornak? Ezt a körülményt az erdélyi
szászok s főként a mi drágalátos „Kronst Z.”
kollegánk nagyon örvedentes eseménynek hiszi s
egy nekünk adott válaszában argumentum gyanánt
használja fel ellenünk. Nem irigyeljük a Zay y di-
csőségét, az erdélyi ellenzéki képviselőknél pedig
sok szerencsét kívánunk Zayhoz, a ki ekkora bi-
zalomnak nem örvedett soha életben. Kül-
önben a mi ellenzékünk nem sokat törődik a ma-
gyaralással, Zay uram ezen karakteristikus tulaj-
donságával, neki csak annyi kell, hogy Tiszának
opponáljon s a többit üsse a kő. A „Kr Z.”-nak
a „Nemereistálkhoz” adott böles felvilágosításaira
jövő számunkban felelünk.

A németországi pártviszonyok
ismét félre csusztak egy kicsit. A clericalis cen-
trum várakozását kifárasztotta Bismarck herczeg.
— A föl-fölcsiláló vallásfelekezeti engedmények
még most is késnek, vagy talán mindörökre meg-
rekedtek valahol. Ki tudná megmondani, hogy
melyik igaz? Elég az hozzá, hogy a vasutak meg-
vásárlásával szemben ellenzékké lett a centrum,
a nemzeti szabadelvű párt pedig támogatja a né-
met kancellár javaslatát. E fordulatnak világo-
s jelei is mutatkoznak: A „National Zeitung” jelenti,
hogy Bismarck herczeg nagy megelégedésének
adott kifejezést azon magatartás fölött, a melyet
a tengeri vasutak kérdésével szemben követ a
nemzeti szabadelvű párt, a költségvetési bizott-
ságban pedig visszautasította a cultusminiszter
a centrum azon indítványát, hogy törültsék az
ó-katholikus püspök fizetése.

Az orosz s lapok gyakran foglalkoznak
az utóbbi időben a lengyel kérdéssel. Eddig ter-
mészetesen a könnyebb végénél fogva tárgyalják
a kérdést. Azt mondják, hogy az oroszoknak és
lengveleknek ki kell békülniök, mert rokonok. Ez az
ok félig socialista, félig muszka. Oroszországban
tudniillik sok ember lakik, a kik az egész világgal

A „Nemere” tárczája.

A divat.

Folytatás és vége.

A francia divat Olaszországtól kezdve Szent-
Pétervárig hódított. XV. Lajos uralkodásának kez-
detén hintették el azon mag, a melynek gyümöl-
cseit a szerencsétlen XVI. Lajos aratta. Madame
Normand d'Étiolles, a későbbi Pompadour marquise
nemcsak a minisztereket, tábornokokat nevezte ki,
hanem a divatot is ő teremtette. A virágokat an-
nyira kedvelte, hogy sokszor egész virágházat kép-
viselt. Öltözéke a legtakárabb selyemszövetekből
készültek, a melyek ma ismét szerepelnek a divat
terén a „Pompadour,” vagy „mille fleures” név
alatt. Utódja du Barry asszony még fokozta a di-
vatos fényűzést s ha lehetséges, még felülmuta elő-
dét. A gyászos sorsu Mária Antoinette semmivel
sem vesztette el annyira a nép szeretetét, mint a
fényűzés s az új divatokról iránt tápiált hajlamával.
Rösz néven vették tőle azt is, hogy bizalmas vi-
szonyban élt a divatúrás- és színésznőkkel.

A francia forradalom a divatot teljesen át-
alakította. A paróka s minden természetellenes pi-
pere felett kimondott a perezat. A nők a régi
görög divathoz tértek vissza, a férfiak a teherhor-
dók és matrózok viseletét hordták. — Mikor aztán
ebbe is beleuntak, kezdődött a divat elülről s ha-
ladt tovább feltarthatlanul.

Mindébb mellőztém a divat körébe vonni a
magyar viseletet, az ép oly festői szép, mint nemes
nemzeti ruhát. A magyar nemzet keleti eredeténél
fogva valószínűleg magával hozta viseletének ke-
leties jellegét is; gyanítani lehet, hogy annak fá-
jtságai is megvoltak, de határozottan nem tudjuk.
A legrégebbi adatok arra mutatnak, hogy ezen
viselet kényelmesen bő és pazar fényűzésű volt s
annyit határozottan lehet észlelni, hogy a viselet a
XVI. századtól folytonosan szűkebbé és rövidebbé
vált, a mi az idegen befolyásról tanuskodik, az

eredeti jelleg azonban soha sem veszett el. — Mióta
nemzeti létünk kiszabadult az elenyésztés fenyege-
tő lidércnyomása alul, a szép magyar viseletet
rendesen a köznépnél s csak ünnepélyes alkalmak-
nál láthatjuk az előkelők által hordva, a mikor
illendőképben meg is bálmuljuk; nem is remélhet-
ő egyhamar, hogy a meghonosult francia divat
kényelméről lemondva, azt a fölynt adjuk a ma-
gyar viseletnek, mint pl. a hatvanas évek elején.
Kár pedig azért a szép magyar ruháért! De ki
szállhat szembe a divattal? Kinevetnék a „balga
különczöt,” mikor még az is divat dolga, a miről
tenni nem lehet, ha a hiúság vagy szeszély ugy
hozza magával. Bizonyosságul felemlíthetem azon fi-
atal fekete szemű leányt, a ki nagyon zokon von-
te szőke szomszédnője kék szeméire szórt bókokat;
sietett is kifejezést adni kicsinylésének, mondván:
„a kék szemek most nem divatosak.” Még hatá-
rozottabb volt azon barna asszonyság nyilatkozata,
a ki kerekén kimondta, hogy a kék szem „élmelyítő.”

Hogyan hozza létre a szeszély a divatot, el-
mondok rá egy példát. A XVII. század elején
Poitiers mellett élt az öreg Chateillerand grófné,
ki akkori divat szerint nehéz és tarka szövetekkel
butorzott kastélyában egészen elkülönítve élt, —
egyedül társalkodója, kinek körében szórakozást
talált, papagálya lévén, az öreg és durczás Roco-
co. Ezen állatnak azon különös szokása volt, hogy
minden új butoradarba nagyon haragudott; ré-
szálalt, orrával és körmeivel tépdél, — mig a régi
butorzat iránt feltűnő kimélettel viseltetett. Soha
sem történt, hogy Rocooco vénhedt tagjait másutt
pihentette volna, mint öreg, elavult butordarabok-
kon, mi arra bírta a grófnét, hogy azon lakos-
tályban, hol ő és kedvencez időztek, merőben ő
butorokat helyeztessen el, melyek aztán a grófnő
kedves papagályáról Rocooco nevezetet nyertek. A
madár különös szeszélyének híre a grófnő rokonai-
nak széles körében elterjedt és nem sokkal ezután
a r o c o c o szó egész Franciaországban, sőt lehet
mondani: az egész világon polgári jogot nyert s
nehézkés régi, idomus s modoru, kiáltó színű vagy

ezekhez közeledő tárgyakat és izlést jelent, ezen
jelentőségében használtatván mai napig is. Mind-
ezt egy papagály okozta.

Az öltözködés az egyetlen betegség, mely az
életet meghosszabbítja. Az orvosság egy-egy új
ruha. S nem üz-e divatot maga a természet, mely
minden évben váltja köntösét? A farkas télre megvál-
toztatja szörködmönét, a szarvas elhanyagja régi ag-
gancsát, a kigyó bőrt, a hernyó plane a fényűző-
ség megyen burokváltoztatásai számával. Az egész
különbség abban áll, hogy ezeknek a csere sem-
mibe sem kerül, nekünk pedig gyakran boldogsá-
gunkba.

Hosszasan lehetne fejtegetni csupán azon kér-
dést: „hogyan származik a divat?” Részint terem,
részben csinálódik. Terem, mint a rét virága, mint
a magyar népdal, minden előleges készülődés nél-
kül s egyszerre megjelen, nem tudni honnan. Ezen
származási mód azonban ma, mikor a tickot oly
nehéz megörizni, nagyon ritka; hiszen maholnap
oda jut a világ, hogy senki sincs biztosítva, vajjon
a reggeli lapban nem olvassa-e még ágyában azt,
a mit az éjél álmodott, ha álmban meginterwiew-
olta valamelyik reporter s lestenographirozta
fenhangon folytatott beszédét A divat csinálása
pedig történik aképen, hogy a compositeur kiköm-
binál olyan szövetet, a milyen még nem volt, —
vagy rége nem volt; a gyáros megszöveti, a rajzoló
kombinál belőle öltözéket, ha lehet eredeti, ha
nem: végigtanulmányozza a képtárakat, a jelmeg-
gyűjteményeket s azokból összerakja a „legújabb
divatot”, a melynek szépsége az ő ízlésétől függ.
A rajzolat tőle a divatúter szabóműhelyébe kerül
s néhány perc múlva ki van szabva az öltözk.
Néhány tuczat zakatoló varrógép, melyeknek haj-
tásával a varróknak nem is kell kinlődniök, ha-
nem csupán a víz-vagy gőzvezeték szelepejét nyit-
ják vagy zárják, — mint a gondolat tüzdéli, varrja
az egyes részeket s rövid időn a ruha a kirakat-
ban pompázik. Meglátja ott X. bankárné s rögtön
magához szállítja. Délután abban kocsi-köz vég-
gig a boulevardon s ekkor már a divatiap minden

hajlandók kibékülni, csak az orosz kormánnyal nem; de annyit jelenthet ez okoskodás, hogy a rokonság kedvéért muszájk is lehetnek a longyelek.

A muszka hírlapok ezen kedvtöltésének tehát nem tulajdonítunk fontosságot. Az idők jele az lesz, ha az európai sajtó követni fogja az orosz hírlapok példáját és kezébe ragadja ezt a kérdést.

Háromszékmege közigazgatási bizottsága 1879. december 2-án tartott gyűlése.

A közg. bizottság decz. 2-iki gyűlésén az a l. is p. n. jelentése olvastatott fel, mely szerint a lefolyt hónapban valami különös nevezetességű ügy nem fordult elő. A központtól 15 napos utlevél 165 darab adatot ki, mely körülmény megjelölésének élénk közlekedésről tanuskodik Romániával, a hova az utlevelek kiadattak. Büntetési pénzekből a lefolyt hónapban a járási szbirák és kir. ügyesség útján befolyt 349 frt. 40 kr. A közmunkaváltások illetőleg az alispáni jelentésből arról értesülünk, hogy miután a járási szbirák közül többeknél hátrálékok vannak fenn s miután megszüretésre nem fizették be: most a december havi fizetés betiltása mellett sürgette meg az alispán azok beszedését utoljára.

Az adófelügyelő jelentése szerint a megye területén befolyt közadók összege tesz 56,853 frtot, tekintve azonban a mult év hasonlóid szakában befolyt 59,807 frtot, 2953 frttal kevesebb gyűlt be, mint kellett volna; erre nézve a közszolgálatban állókat terhelő a mulasztás; ezeket illetőleg javaslatokat tett az adófelügyelő. Ennél a pontnál megjegyezzük kuriozumképen, hogy a mi városunk illető közegeit az adóbehajtás körül nem terhelheti a mulasztás vádjára; a napokban is egy tanító ellen két krajczár adóhátrálékért foganatosítottak végrehajtást. Ez elég hivatali buzgóságról tanuskodik.

Antal Zsigmond árvaszéki ülnök jelentése szerint gyámolt, vagy árvaeset a mult hóban volt 5801; gyámolt vagy árvalétszám 8378, gondnokolt létszám 118. Ügyforgalom november hóban volt 607, a melyből december hóra csupán 38 jött át, a mely szorgalmas irodai személyzetre vall. A gyámopntár állása november hóban: 8890 frt. 97kr.

Dr. Antal Mihály megyei főorvos jelentése szerint ismét hallanuk kellett, hogy a ronszó toroklob, bár sórványosan, itt-ott uból garázdálkodott. Peselneken nov. 21-ig 8 gyermek halt meg. Esztelneken pedig a mult hó 15-én kezdődött betegség s azóta beteg lett 31 gyermek, kik közül 16 elhalt. Esztelnek községre a főorvos kénytelen volt a közg. bizottság figyelmét felhívni, mivel ott az óvrendszabályokat nem foganatosította az előjárásig kellő szigorral. Derék község valóban, mely saját gyermekei élete felett így örökdió! Ronszó toroklob mutatkozott meg Nyútdódon, Zágóban, Bodolán, Teleken és Feldobolyban.

Egler A d o l f, kir. mérnök jelentése szerint a megye területén az állami utra kiszállí-

asztalon ott fekszik. Másnap halomszámra jön a megrendelés a divatáruhoz, a melyben Y., Z., V. urhölgyek az X. bankárnéjéhez hasonló, de még sem egészen olyan öltözéket kívánnak. Megvan a legújabb divat. Időnként kifejlődő bizonyos jelleg, a melytől eltérni nem volna divat, a mely azonban a legtágasabb tért engedi a szabások leleményes ségének. Az új divat megy világgá a szélsőzsa minden irányában s olvashatjuk a lapokból, hogy az a XV. Louis mellényeket halványkék brocból nagyon hordják; hogy a rococo himzéseket divatba akarják hozni; hogy az indiai cachemir ruhákban aranyozott marabu czafrangokat lehet látni; hogy J. hercegné egyik délután gazdagon megtűzdelt gendarme posztó ruhát viselt; hogy a d'ourson nemezkalapokat hordják; hogy van „chic”, egy unonan előállított szín, a nuance canaque, mely a lenyugvó nap színére emlékeztet; hogy némelyik nő ugyanolyan öltözéket visel, mint a melyben szépanyja van levestve; hogy a fött rák mint hajdisz kimeant divatból; hogy a női ékszerekben nagy szerepet fog játszani a gyöngy, mert a ceyloni gyöngyhalászat az idén busánan eresztett; hogy Krisztina főhercegnő menyegzője alkalmából „Sombiere austriaco” nevű széles kari máju kalapot visel ma Madrid minden elegans hölgye, stb.

Ugy vélem, hogy már elég is volt ennyi a jóból, — még csak azt kellene indokolnom, hogy miért választottam felolvasásom tárgyul a divatot és nem valami hasznosabbat. Erre nézve hivatkoznom kell egy kedves goromba íróra, a ki azt mondja: beszélj a nőknek nemzetgazdaságról s el álmosodnak, beszélj a divatról s figyelmes hallgatókra fogsz találni. En nem tudom, hogy valóban így áll-e a dolog, annyit azonban határozottan állíthatok, hogy a divatnak lehet hódolni fényűzés nélkül is — s a ruha tetszetőségét, az öltözködés szépségét, általában az izlést nem mérk pénzrel. Nem hiában mondja Tertullian: Öltözködjél az igazság gyapujába, az alázatosság selymébe és a szemérmesség bitorába!

tott 3880 kavicsshalomból 2582 terítettvén el, 1298 kavicsshalom készletben maradt; a törvényhatósági utakon a kavicskihordás nincs mindenütt befejezve, mely körülmény a közg. biz. rendelete ellenére az illető községek mulasztásának róható fel. A nyén-bodza-brasznaí uton a munkálatok a mult hó 25-én szüntették be. A kormány által az ut építésére adott segélyösszegekből fennmaradt 3885 frt 1 kr. A malomgátak szabályozása iránt folyamatban volt előmunkálatok a beállott kedvezőtlen téli idők miatt beszüntettek.

V a j n a S á n d o r kir. tanfelügyelő jelentésében is szomorú helyet foglal el a járványosság való kezdő ronszó toroklob. E miatt Esztelnek, Peselnek, Bodola községekben az iskolát hatóságilag kellett bezárni. A jelentésből az iskolazékek részéről azon előre várható békétlenségről is értesülünk, melyet az ideai kormánysegélynek 20”, levonással történt kiosztása okozott. A községek utasítottak, hogy a hiányzó összeg előszerzéséről az érdektelt községek gondoskodjanak. S mint hogy ez a „gondoskodás” a szegény sorsu tankötelesek segélyezésére fordítottani szokott segély rovására történik: be lehet látni, hogy ezen körülmény nem szolgál az iskolázatás javára.

D r á g o s E l e k kir. ügyész jelentése szerint a megye területén a közbiztonsági állapot javulásnak indult, a mennyiben a bűnesetek száma a közeli hónapokban sokkal ritkább, mint az előzőekben. A börtön létszáma 126 fő, melyből vizsgálati fogságban 53, elítelt 73 fő.

M a j d a p o s t a i g a z g a t á s á g j e n t é s e véteget tudomásul s több fogató ügy tárgyalott le

A háromszék-barcozsgái vasut.

Gróf Schweinitz Gyulától.

II.

Mult cikkünkben kimutattuk már, hogy Háromszékmegeének forgalma 4 730,000 mázsa.

Hétfal forgalma Brassóba és vissza, továbbá Feketehalom forgalma szintén nem csekély; ezt bátran fölvehetjük 900,000 mázsnak. E szerint a tervbe vett pálya összes forgalma (4 730,000 + 900,000 =) 5 millió 630,000 mázsa. Ha már most egyharmad részt tulságos magas számítás okából levonunk: marad bevételül 385,333 frt. vagyis kilométerenkint 2470 frt.

A pálya, a befektetett tőke kamatozása, törlesztés, pénzbeszerzési és üzleti költségek czimén kilométerenkint 2111 frtnyi jövedelmet igényel; e szerint kilométerenkint még 364 frt tiszta jövedelem is marad.

Meg kell jegyeznem, hogy a forgalom közönségesen egy harmaddal még emelkedni szokott, mint a mennyinek fölszámított, jelen esetben pedig még leütöttük ezt az egyharmadot.

Vasuti szakférfiak számítása szerint egy vasut által elselt vidék forgalma átlagosan fejenkint 3 frt 50 kr-ra tehető. Már most, ha Brassót beleszámítjuk a tervezett pálya vidékébe, a mit joggal megtehetünk, — akkor 427,181 forintnyi forgalmat számíthatunk.

Mindezekből látható, hogy e pálya jövedelmességét elégségesnek tekinthetjük s mindenestre olyanakk, mely ki fogja magát minden körülmény között fizetni.

Mondtuk már, hogy az igavonó állat huzó erejét gőzerővel kell helyettesíteni.

Sehol sem lehetségesebb és szükségesebb ez, mint itt.

Bátor lesznek néhány megjegyzésem is kiterjeszkedni azon vidék gazdasági viszonyait illetőleg, mely vidéken a proectált vasut keresztül fog haladni.

Először is a marhatenyésztést pertraktálom, mely itt is ugyanazon bajokkal küzd, mint egyebütt.

Háromszék és tekintetben így áll:

E megyében — ide nem számítva az egykori Felső Fejérmegyéből ide csatolt részeket, — a legutolsó népszámláláskor (1870.) 15891 ló (ezek között 12433 kanca és paripa), vagyis 6216 pár, szarvasmarha (magyar faj) 41187 (ezek között igavonó ökrök 16487, svájci 153 és bival 3228) darab volt; az utóbbiakból (bivalból) csak keveset használtak igavonásra és teherhordásra.

A bivalok száma, különben, csak általánoságban van feladva, a mi annyiban hátrányos, a menyiben a bivalókrók számát nem lehet eruálni, a bivaltehenek számát vagy igen magasra, vagy igen csekélyre tevéni föl.

Az arányszámok mindazonáltal, a mi az igavonó és teherhordó erőt illeti, elég szomoruan csekélyek s ha mindjárt a bivaltehenek számát még oly magasnak is vesszük: mégis a tejelő tehenek száma is nagyon csekély.

Mi ugyanis fölveszünk, hogy a svájci tehenek és a községnek száma szerint 106 bika, 296 ökrök — 148 párral, 1918 tehén és 1918 borjú lehet össze-vissza.

Ezek után a következő számításat tesszük összehasonlítótan:

Csehországának van 5,396,555 hold szántóföldje és legelője; Erdélynek ellenben 4 millió 216,250 hold szántója és legelője. Háromszék (ide nem számítva a volt felsőfejérmegyei részeket) áll.

134,293 hold szántóföld és

58,132 „ legelőből,

együtt 192,425 hold mivel földből; ellenben igavonó marhája van: 14,614 pár és 14,899 tehén.

Általában az erdélyi részekben 1999 holdra egy pár igavonó marha, 1121 holdra egy tehén jut. Ellenben Csehországban 2583 holdra esik egy pár marha, 575 holdra pedig egy tehén.

Végül Háromszékben: 13,16 holdra jut egy pár igavonó marha és 12,91 holdra egy tehén.

A statisztikai hivatal számítása szerint Háromszékben egy eke jut 129 holdra, Torontálmegyében 204 holdra, egész Magyarországon 16 holdra, az erdélyi részekben 136 holdra.

A székely lóbeszerzési alap.

Kilyéni Czákó József és orsz. képviselő Künle József urak a „Nemere” idei 96 ik számában arról értesítenek — vajha igaz lenne — hogy a volt székely huszársaládok a lóbeszerzési alapot tetszésök szerinti szabad rendelkezésekre vissza kapták. Azonban fájdalmasan sóhajtának fel, aggodnának nagyon, hogy elforgácsoltatván az a szép, — több mint százezer forintnyi összeg — végre lesz a világnak, végre abban a volt székely huszársaládoknak is.

Edes jó uraim! soha se aggódjanak a más dolgán. A világ eljár a maga útján, s minden ember elvégzi a maga dolgát.

Czákó ur 2 „vagy”-ot állított fel, ugyanis azt mondja, vagy szét osztják a pénz magok között, s ekkor vége a székely huszársaládoknak; örökre megbélyegzik magukat a világ előtt, felállítván egy második „székely bánja” várát, v a g y pedig takarékpénztárilag kezeltek osztatlan s így elnyerik a világ előtt az egri nevet. Ez utolsó nézetem van Künle József ur is. Ki szintén így szól az idézett számban: „Több mint husz éve annak, hogy egy ügyet nemcsak, hogy kiváló figyelemmel kísérem, hanem mondhatnám annak lebonyolításában tevékeny részt is vettem” Eljuttunk volna tehát a tényleges felosztáshoz.

„Azon pillanattól fogva a mint arról győződtem meg, hogy a tulajdonos családok ez alpnak felosztását úgy olyképen óhajtják, hogy minden egyesnek részlettelése készpénzben tényleg kézre adassék — én visszavonultam — Sajnáljuk e visszavonulást annyival nagyobb szükségünk az ügyvéd urakra, éppen, mint a temetésnél a papra.

Lássuk már most a második „vagy”-ot; az osztatlan takarékpénztári kezelést.

Erre nézve Czákó József ur szóról szóra ezt írja, s Künle ur is aláírja: „Minden családnak saját részvényéhez teljes rendelkezési joga van, mert az által, hogy takarékpénztárilag kezeltek az ő részét, a pénz az övé és családjaé marad örökre (?) nem állhatván senkinek hatalmában valakit tulajdonától megfosztani; de ellenben az egyes családoknak mindig szabad kéz nyujtatik részvényeiknek készpénzben történő eladhatása és a tulajdonjog” másra átforgathatására.”

Ugyan kérem, ha ez áll, már pedig áll, mert írva van, — mivel állunk előbb az első „vagy”-nál? En részemről, s jótállok, velem együtt akár 300-an, mihelyt megtudjuk, hogy 20 frt részvényünk van abban a takarékpénztárban, — eladói Itzignek, a másik meg Spitzignek s így lesz a székely huszár családok takarékpénztárból izraelita takarékpénztár, — meg lesz az összeg, csak a másé, s úgy járunk, mint a mely boltban kefe és vakaró van kitéve, belől pedig singes kereskedést találunk. Látják uraim, hova vitt a bölcsességek. És most miután a „nevelési” czélra való felajánlás, szövedé-reszvény vásárlás, takarékpénztári kezelés stb. tervet a tulajdonjog szentségén megtörték, remélem, a tervezetessel felhagynak s keserves szemmel nézik a felosztás végpnceit, tudván, hogy mindenikünknek utóvégre is ez a sorsa. Ennél fogva uból kérem ne bajlódjának más emberek dolgaival. Mindenki maga magának áll vagy esik. V e s z e n e l m é g a h i r e i s a z o n i n t é z m é n y e k. Tudják-e önök, hogy annyira nyomasztó volt reánk nézve az intézmény, hogy még papnak sem szenteltek fel a general command engedélye nélkül, tanulni pedig csak is engedélylyel volt szabad? Erőszak tette reánk Mádéfalván, erőszak vette le rólunk 48-ban, — mert különben sohasem menekültünk volna előle, — erőszak tartja fogva 20 évtől fogva s az ily erőszakos boldogítók miatt mai napig sem juthatunk hozzá. Bocssánnak már el magunkra, ha állhatunk, hadd álljunk, — ha hullunk, hadd hulljunk.

Végül az jó különösen nekem, hogy a midőn sem én, sem más volt székely huszár család tagja nem törődünk azzal, mint hogy nem is tartozik ránk, hogy A meg B mikép rendezi be családi háztartását, maga kezel-e vagy mással kezeltek, nem esik az izzorások kezébe stb. felettünk boldog és boldogtalan virraszt. Nekünk szegénységű bizonyítványt állított ki, s kifejleszté végre az embernek azon makacs természetét, hogy csak azért is.

Bocssánnak meg uraim, ha netalán hevesen szólottam, — egyébiránt önök személye iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetik

Csulak Zsigmond,

volt székely huszársalád tag.

A királyi menyegző Madridban.

A madridi nagy ünnepélyességekről írják mult hó 20-iki kelettel: Az ég kiderült. A mai ünnepélyt nagy ébresztő nyitotta meg. Az erkélyek és házak vörös selyemmel voltak ékesítve s a spanyol és osztrák zászlókkal díszítve. Óriási ember-tömeg özönlött már reggel az utcákon, melyeken katonaság képezett sorfalat. A menyegzői menetet a különböző méltóságok diszhintói nyitották meg. Ezeket a diplomaták és Spanyolország grandjainak fogatai követték. Az Atocha-templom piros selyemmel volt díszítve. A magas arisztocratia hölgyei, a követek és nejeik, a bibornokok s püspökök, a miniszterek és Spanyolország grandjai számára külön emelvények voltak felállítva a hölgyek fehér köpenyekkel, gyémánt és gyöngy ékszerekkel, az urak gyémántokkal s rendjellekkel díszített egyruhájokkal nagyszerű látványt nyújtottak. A spanyol s külföldi hírlapok tudósítói számára két külön emelvény volt föllállítva. Délelben az infansnők s Izabella királynő léptek be a templomba, őket, valamint a királyt, ki Reiner főherceg kíséretében jelent meg, a templom ajtajánál a toledói érsek fogadta. Nehány percczel ezután jött a királyi menyasszony anyjával Erzsébet főhercegnővel s Mária főhercegnő, továbbá az osztrák spanyol diszhölgyekkel és kísérettel. A királyi ara megjelenésekor rokonszenves benyomást gyakorolt a jelenlévőkre s bámolj morajjal fogadták őt. A madridi patriarcha-érsek által mondott mise s egyéb szertartás egy órátlót kettőtig tartott. Ennek bevégezte után a király s királyné az e czéliből felállított trónra léptek, hol a jelenlévők üdvözléseit fogadták. — Végül a jelenlévők az előbbi rendben elhagyták a templomot, a király fénylő szemekkel, a királyné láthatólag megindulva. A nagyszerű cortége 20 hatfogatos és 20 hétfogatos üveghintóból állott. A király egy nyolc méter által vont üveg hintóban ült. A felségeket a várba vonuláskor az utcákon özönlő tömeg lelkesült éljenzésekkel üdvözölte. A kivilágítás nagyszerűen sikerült. Az elnöki palotában adott tea estélyben Rainer főherceg s Mária főhercegnő is résztvettek. A palotában harmincadikán délelben cerle volt, mikor a királyi pár a szerencsekívánatokat fogadta.

A bikaviadalokat hétfőn és kedden tartották meg.

Alfonzo király a bécsi követnek Don Contanak, az Izabella rend nagy keresztjét adományozta. — Rainer főherceg december 8-án utazik Madridból Lissabonba. Izabella királyné meghívta Eugénia császárnét, hogy a telet töltsék együtt Sevilában.

A szombati kézcsoák-szertartás délelben mint egy 3 óráig tartott. Este diszeldadás volt a színházban, melyen az egész udvar jelen volt. A király, királyné, Erzsébet és Mária főhercegnők, Rainer főherceg s három infansó a középső páholyban ültek. A kíséret egyik része ugyan abban — a másik része a proscenium páholyban foglalt helyet. Valamennyi méltóságviselő jelen volt. A hölgyek tündöklően a sok gyémánttal. Színe került a „Hugenották“ olasz nyelven. Az előadáson az udvar 8 órakor jelent meg.

Alfonzo király menyegzői ajándékai közül még a következő ékszereket emelik ki: egy könnyű, nyílt ezüstből készült s gyémántokkal gazdagon díszített izléses koronát; egy egy régió harmincz ezüsbefoglalt gyémántból álló riviert; briliántokból álló mellű s fejéket; gyönyörű gyémánt diadémot; egy nagy háromszögletes, gyémántokkal ékített mellű ezüst és gyémánt csüngőköt; végül egy nyakéket, két sor csüngővel, melyek mindegyike egy nagy gyémántban végződik. Csak e nyakék értéket 1,600,000 frankra teszik.

A székelv miv. és közg. egylet

közp. választmánya Hajó s János elnökléte alatt közelebb több gyűlést tartván, melyek utóbbikán az egylet tiszt. elnöke Gróf Kálnoky Dénes ó nagyméltósága is buzgóan részt vett — a nevezetesebb ügyek közül a következők megemlíthetők: A csik-szeredai nagygyűlés, melynek érdekét a történelmi társulat több előkelő tagjának jelenléte emelte, a legnagyobb anyagi és erkölcsi sikerrel folytán le, — a 4 alapító és 84 rendes tagsági létszám — szaporulat örvendetes tudásul vétett, s ez érdekében az udvarhelymegyei alispánhoz továbbá Csikmegyei közönségéhez és fő és alispánjához, valamint Pótsa József Háromszék megyei főispán urhoz a gyűlés sikere emelésére érdekében tett kiváló lelkes közremunkálásokért, valamint Csik-Szereda város közönségének is köszönő iratok küldetni határozattak.

Tudomásul vétették a váci kosárfőnö intézetben az egylet költségen elhelyezett 3 székelv növények magatartására vonatkozó intézeti jelentés, s a szükségeseben további intézkedést tétettek.

A Székelvföld leírását tartalmazó pályaműnek kivált a székelv földön minél nagyobb forgalomba hozása érdekében a vidéki választmányokhoz célszerű felhívások tétettek, — egyuttal itt is megemlítenének találjuk, hogy e minden tekintetben sikerült művet az egylet tagjai 1 frton a székelvföldi hatóságok központján, továbbá Kolozsvárt Stein könyvtáránál és Budapesten pénztárnok Gidófalvi Istvánnál kaphatják; könyvtáru

uton (Budapest Kilian Frigyesnél) nem tagok, 2 frtjával.

A Sepsz-Szentgyörgyön létesítendő „első székelv szövé gyár“ részvényeinek a tagok között köröztetése és másutt is forgalomba hozása elrendeltetett, 2 részvényt az egylet is aláírván.

Az idei közgyűlés az alapszabályok átvizsgálását elhatározván, a választmány kebeléből kiküldött bizottság módosítási tervezetét behatón tárgyalta is, s a zárpont kivételével be is végezte. E tervezet a vidéki választmányokhoz fog közzelebből kiküldetni véleményezés végett. A szabályok módosításának, az itt-ott észlelt hézagokon kívül, — legfőbb indokát azon törekvés képezte, hogy a vidéki választmányok nagyobb hatáskört nyerjenek, de e mellett saját szükségleteik fedezésére megfelelő évi dotációban részesülhessenek, s ez utón a választmánnyal és egylettel szorosabb viszonyba és közvetlenebb érdekfőzőségbe juthassanak.

Végül a tagsági díjakból hátrálék nagysága határozott komoly intézkedést kívánván, — mielőtt az egylet az alapszabályok adta törvényes jogát a bíróságok előtt érvényesítene, minden egyes tag ebbeni hátrálékának záros határidő kitűzése mellett befizetésére a központból felszólítatni határozatot.

Nov. 29-én a Hungáriában a székelv egylet estélyt tartott, a mely a székelvföldi lakosság iránti igen nagy érdeklődéssel, de a mellett derült kedéllyel s nem egy csattogó pohárköszöntés közt folyt le. A társaságot kiválóan örsz. képviselők Királyhágón innen és túlról, az egylet tagjai, a napi sajtó és irodalom nevezetesebb munkásai alkották.

R. I.

VIDÉKI ÉLET.

Nagy-Borosnyó, 1879. decz. 4.

Tisztelt szerkesztő ur!

A nagyborosnyói „egy választó“ becses lapja 91-ik számában sárral akarja betemetni Nagyborosnyót és annak előljároságot, azért, mert 21,199 frt 50 kros községhez tud építtetni és mert rendes törvényes uton 96 szavazattal megválasztott az egyház egy papot.

Hogy ázsiai állapotok lehetnek Nagyborosnyón, megengedem, — mert a hol eféle „egy választó“-k s az pénztárnok létének, mint nálunk, ki tudvalevőleg a közpénztárból nagy összegeket tetszése szerint kiad (miért is érdemud s nagyon tisztelt szolgabíránk fegyelmi kereset alá vonta s hivatalától felfüggesztette), kétségkívül nem kedvező állapot biz ez.

Azt hiszem, hogy annyit tudni fog „egy választó“, hogy az előljároság nem építómester s azért nem teszi felelőssé, hogy a községhez beszakadt; azért, úgy tudom én is, hogy a vállalkozó felelős.

Hogy pedig milyen a tanügyi állapot Nagy-Borosnyón, arról az iskolázék néhai szakképzett „buzgó“ elnöke felelhet leginkább. Hanem hagyjuk ezt. „Belügyeinkről“ elmélkedjünk. Minthogy a fő czél a szél zugásában nagyobbára a bírói bankóknak megszűllőztetése volt, melyeket X., Y., Z. (kik ezek? miért nem írta ki neveket?) az elnök ur szíves gráciájába ajánlottak a papválasztás alkalmával: csak erre akarok reflektálni, mert azt kívánja a falusi felsőbbség, hogy megczófoljam a ráfogásokat.

Czafolatul nem hivatkozom egyébre, csak a választási jegyzőkönyvre, melyet ide igatnék, ha kezeim között volna. Tessék abba beletekinteni. Vajjon fog-e ön ott eféltre találni? Nem. Jelen volt egy a papválasztásnál, különösen annak kezdetekor? Ugy tetszik, hogy azalatt, míg a választás kezdetét vette, szeszgyári bankókkal járt keresni vótumokat valaki részére, mert biz az a választás előtt történt. B. J., ki tanának volt előállítva az ellenzék részéről, nem a „bírói bankókról“ tanuskodott, sőt ellenkezőleg arról, hogy K. D. ur igért neki 10 forintot, hogy a kolozsvárti választása, de ő bizony nem választotta. Talán ezt akarta mondani „Egy választó“ ur s meg azt, hogy K. J. ur K. D. urnak egy szép 50 forintos bankóját igérete K. B. urnak a végett, hogy mondja azt, hogy mikor Bede János ur próbált, 10 forintot igért neki, csak hogy rászavazzon, és K. B. ur elég vigyázatlan volt azt a sok pénzt el nem fogadni, hanem a helyett „buzgó“ nagybátyjai ezen buzgóságáról bizonyítványt adni. (Azt is ide mellékelném, ha fel nem volna terjesztve a főtiszt. püspök urhoz.) Vagy arról a 100 forintról akart megemlékezni, melyet ugyancsak K. D. ur a választást megelőzőleg B. L. orrához vert azon kifejezéssel, hogy „ezért a Nagy Károly pirtjára állhatna“, mit B. L. a választáskor a templom előtt K. D. urnak nyíltan szemére is vetett. Vagy talán épen azon sok jövedvet előidézett 100 forintot akarja újból elővarázsolni, melyet ugyancsak K. D. ur köztudomásulag egy vendéglősnél leihant engedélyezett azon „nemes czéliből“ hogy Bede János árat megbuktassa. Biz ez megtörtént.

Hanem hagyjuk ezt. Elég az, hogy Bede János ur 96 szavazattal megválasztott. Oly tekintélyes szám, mely egy leendő papnak diószeretere válik, annyival inkább, hogy 10—50—100 forint s ki tudja mennyi 20% kamatnak elengedésével ke-

cségtették a becsületes választókat, nehogy Bede Jánosra szavazzanak; természetesen nem lehetett egy a községben közel 40 évig népszerűségben és közbecsülésben élt családnak oly ivadékat, ki születési helyétől távol is magának hallgatói és embertársai szeretetét és becsülését kivívta — semmi nemű vesztegetésekkel megbuktatni, kit itt is minden ember szeret, becsül, még az is tán, a ki elene van.

S az fáj „Egy választóknak“ s azon csekély ellenzéki töredéknek, hogy nincs a községben népszerűségök. Hja! arról mi nem tehetünk, ha valakinek akkor kezd észbe jutni a népszerűségváadás, mikor késő: azt nem is teremti meg az uszorkodás semmi körülmények között, különösen akkor, ha Bede János urnak megbuktatása tüzetik ki czélul.

Továbbá nagyon járatan Izraelben az „egy választó“, mikor minket vádol a főtiszteletű püspök ur iránti engedelmességgel; tévedésben van az atyafi, mert nem Nagyborosnyó és a egyházközség nem engedelmeskedett, — ha csakugyan nem engedelmeskedett, hanem a sepsi tractus köztörvényessége. Ugy látszik, ama tekintélyes testületet is megdorongolni tüzte ki czélul „Egy választó“, midőn Nagyborosnyó belügyeiről elmélkedik.

Már most megejti a közdí tractus az engedetlen tractus helyett az esketéssel párosult nyomozatot. S reméljük, hogy a sok eszem iszom, sok hordó boroscska és a sok 2—5—10—20—30 és 100 és lehet még többecske forintoscska, mint a demoralisatorok mozgató rugó jobb czélra fordítatnak mások és Bede János ur még sem bukik meg, s így megmarad az egyház békéje s az olyan „Egy választó“, ki B. urat meg sem halgatta és mégis ellene agitál, belenyugszik cseleiben s lézen egy akol és egy pászor, a hol mindenkinnek egy nemes czél fogja heviteni kebelét: a közőnök előmozdítása, az egyházközségnek felvirágoztatása s megszűllését. A „mester“-kedés s kiki teljesíteni fogja köteleességét. A pap prédikál, a mester a helyett, hogy korteskednek, fuja: „Örül a mi szívünk“, a szántóvető szánt, vet, az ur lapot olvas, a bíró is igazságot szolgálhat, és isten kegyelméből s a község akaratóból felépül nemcsak a községhez, hanem Isten országá is. Nagyborosnyón különben a legnagyobb Catoi szigort vesszük ezután alkalmazásba.

Egy harmadik választó.

Baróth, 1879. december 3 án.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Nemere“ 96-ik számának „Különfélék“ című rovatában egy baróthi tudósítás a mult hó 22-én tartott bárlól szólna, megróvólag emlékezik meg a f. népskola jelen nem volt tanítóiról. En is a bálban jelen nem lehetvén, érintve érzem magamat, s következőleg kötelességemnek ismerem az iskola reputatioja érdekében, s az olvasó közönség iránti tiszteletből a valódi tényállást igen röviden megvilágítani.

Egy pár kereskedő segéd, a helybeli gyógyszerész segéd, az itt állomásozó pénzügyőrök szakvezetője elhatározták, hogy Baróthon bált fognak rendezni. Ezen t. uri embereknek nagyon kevés, vagy épen semmi ismeretségük nem lévén a helybeli, annyival kevésbé a vidéki illetékes családok körében, mi természetesebb tehát, hogy a különben elég buzgósággal fázódozó urak rózsás reményei, a bál reggelén keserű valóságban foszladoznak szét.

A czél megszentesi az eszközt, — szokták mondani — de ha három vagy négy pár családnál nem jelent meg több a bálban, annak talán még is nem egészen mi volnának az okai.

Midőn valakinek a nemes ügy iránti önzetlen lelkesedés és higgadt számítás vezet lépteit, az megalkuszik a körülményekkel s az ügy szolgálata érdekében megteszen mindent, de nem úgy, mint a rendező urak tévek, hogy egy kétes kimenetelű bálból előre luxust csináljanak. A helybeli zenészek nem lettek volna-e jók, s a drága cotillon-ordok stb. nem elmaradhattak volna-e?

„Szegény tanuló segélyezése“ szépen hangzó phrasis, de megtestesítése már igazi érdem. Különben, ha tudósító urnak csak mi voltunk szálka a szemében, akkor, midőn az egész vidék megvonta pártfogását, legalább a gyermeki fájó kegyelet megkímélhetne volna, mert rólam tudhatta, hogy boldogult anyámat pár héttel azelőtt kísértet örök nyughelyére.

Tudósító ur példázatosnak is, de engedje meg nekem, hogy e néhány sort hazánk ama nagy fiának szavaival zárjam be, kinek egész élete a történelem lapján utólrhetlen nagyságban ragyog: „Ne üzz könnyelmű játékokat a sors adományával. Időt, vagyont könnyelműleg ne vesztessz; mert a mit ezektől ifjúságodban megfontolás nélkül fecsegtél el, azt mint visszahozhatlan vesztéséget fogod fájlatni, s talán megsiratni későbbi napjaidban.“

Bíró Béla.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A „Székelv Nemzeti Múzeum“ felügyelőse f. hó 4-én gyűlést tartott. A gyűlésen jelen volt Udvarhely megye részéről Dániel Gábor főispán, Háromszék megye részéről Potsa

József főispán, Csik megye részéről Lázár Dénes alispán. A három megye városai közül csupán S.-Szentgyörgy volt képviselve Császár Bálint polgármester által. Pótsa József főispán úrvözlővén a megjelenteket, Dániel Gábor főispán urat kérte fel az előki szék elfoglalására, mint legidősebb főispánt, jegyzőül Császár Bálint polgármester kéréstet fel. A gyűlés a muzeum kezelésére, igazgatására szolgáló szabályrendelet kidolgozását szükségesnek látván, annak kidolgozására Dániel Gábor előnkete alatt dr. Török Albert Udvarhely megye alispánja és Solymosi Károly polgármester kéréstet fel. Míg a szabályrendelet elkészítették, a muzeum igazgatásával továbbra is Pótsa József főispán bízott meg. Ugyanezen gyűlésen határozatba ment, miszerint a felügyelőség a muzeum fejlesztése céljából felhívásokat fog intézni a székelységhez s átiratokat küld a megyékhez.

A sepsiszentgyörgyi jóték. nőegylet választmánya közlebről tartott ülésében érdekes tárgyak felett tanácskozott s üdvös határozatot hozott. Első helyen említjük meg ezek között, hogy szokásos karácsonyfát a szegények számára ünnep harmadnapján állítja fel. E célra a begyűlendő adományokon kívül még 50 frtot szavazott meg saját pénztárából. Megszavazott egysermind a helyben felállítandó női ipartanműhely előléges berendezésére 200 frtot. Végül, hogy a nemes cselekedeteknek se vége, se hossza ne legyen: a helybeli kisdődőkát segélyezésére egyelőre évenként 50-50 frtot utalványozott Eljen a derék nőegylet! A mi már most a tervbe vett farsangi bált illeti, itt is hivatásának megfelelő tapintattal intézkedett. Január 10-én k a r t o n b á l t rendez. Ez lesz a legelső bál a rövid farsangon s hisszük, hogy már csak a neve is nagy közönséget fog gyűjteni.

Izzalmas órájuk volt tegnap, decz 5-én városunkban a Debren patak mellett lakó polgároknak. A hirtelen nagy erővel zúduló zápor ugyanis megárasztotta az említett patakot, az ár fölszaggatta a jeget, ez a csiki utcazi kőhid boltozott nyílása előtt elrekedt. Az eltorlasztól víz magassága egyre veszedelmesebben növekedett s már helyenként kiöntéssel fenyegetett, midőn az egybe szaladt lakósságnak és a tűzoltóknak sikerült a hid elzárt nyílását a jégtől megtisztítani, mire az ár visszatért medrébe, lecsillapítvány a sajtó kedélyeket.

A farkasok napról-napra merészebbeké lesznek nálunk. Éjszakánként már a városba is el-ellátogatnak, így a mult éjeleken a „felszegnek” néhány udvarában adtak egymásnak rendez-vous, alkalmasint vacsorára számítván ő bundásságaik, a mi azonban elmaradt, mert a lakosok észrevéve a jó szándékot, a hivatlan vendégeket ki ébrudalták. A vidékről naponta érkeznek hírek a kőssa bestiákról, nem ritkán szenzációsak alakban; azonban az „Egyetértés”-nek, a mely szerint nov. 29-én éjjel Uzon és Kőkös között a ragadozó egy embert széttéptek és teljesen felfaltak: szarcsére csak kacsa. Mindazonáltal eléggé tapasztaljuk mindenféle káros voltát a mi vadász törvényünknek.

Az orbai fiók tanítóegylet f. évi decz. 15-én közgyűlést tart Pákében a közs. iskola termében. — Tárgysorozat: 1. Nyilvános tanítás földrajzból, Nagy Albert pákái tanító által. 2. A tanácskozó ülés megnyitása. 3. Jegyzőkönyv olvasás és hitelesítés. 4. A testület által meghallgatott nyilvános tanításra teendő észrevételek. 5. Títkári jelentés a testület közelebbi működéséről Bibó József egyesületi jegyző által. 6. Indítványok. 7. Az „Eötvös alap” tagsági díjainak beszedése. Az egyesület tagjai a nap rövidsége okán, tisztelettel főkértenek a korán való megjelenésre. — Barátoson, 1879. decz. 2. Vékás I. a j o s, elnök.

Osodolán, f. év. nov. 29-én a helybeli r. kath. iskola javára zártkörű táncszertély volt rendezve. Jegyek bevétele 14 frt 30 kr, egész tiszta kiadás 9 frt 34 kr. Azonkívül felülhizettek a következők: mts. Geréb István, Gazda Dénes, Cseh Imre, Györgybiró Géza urak 60-60 kr. ifj. Kónya Zsigmond, Ferencz József, Csóra György urak 40-40 kr. ftd. Gazda Pál ur 30 kr. Szász Gáspár Tóth Mihály, Mátyás Simon urak 20-20 kr., Y. y. N. N., Pap Józsiás, Bertalan (pénzügyőr) urak 10-10 kr. — E szerint összes felülhizetés 5 frt 04 kr. mely összeg hozzáadva a jegyek bevételeiből a kiadás után megmaradt 4 frt. 96 kr. — Maradt külföldön egész jövedelem az iskola javára 10 frt 0 é. Fogadják a tisztelt felülhizetők az iskola ügy iránt tanusított jó akaratu pártfogásukért legforróbb illo köszönetünk nyilvánítását. Osdola, 1879. decz. 3-án. ifj. Kónya Zsigmond.

Szilágy megyéből Tasnádvidekéről a következő szomorú dolgokat írja egy vidéki levelező: „Az inség napról napra fenyegetőbb mérvben mutatja sötét arcát: alig van a nép középb rétegeiben család, melynek újévig elég kenyere legyen s hogy még annál kétségbeesettebbé váljék a helyzet, az adóvégrehajtok valóságos pusztító hadjáratot visznek véghez egy-egy község ellen. S míg egy felül az ckekuczió folyik, másfelől az inséges kölczönnel kínálják a szegény gazdákat. Az inség borzasztó veszedelmet idézhet elő nálunk. — A rablók és útonállók már is ijesztőn szaporodnak.”

— A Madridi lakadalom-ról még min.

dig érkeznek hírek. Az esküvő napján volt a kézcok szertartás is, mely mintegy három óráig tartott s bizony megunhatta a fiatal királynő. Este a színházban diszelodás volt. A bikaviadalok más nap tartattak meg. Délben vették kezdetüket és délután 4 óráig tartattak. A királyt, a királynét, Erzsébet főhercegnőt, Izabella exkirálynőt és a három hercegnőt a közönség lelkes üdvözléssel fogadta. A királyné és a hercegnők, mint általában mind a magasrangú hölgyek, fehér mantille-t viseltek. Az arena színgig megtelt, 15 ezer ember foglalt benne helyet. A királyné intésére a bika viadal megkezdődött. Hat bikát bocsátottak ki. A közönség élénk feszültséggel kísérte a viadalt. A bikák több lovat megöltek. Egy bika a korlátlan átugorván, egy csendőrt hajított a levegőbe. A roppant közönség és a számtalan kocsi impozáns látványt nyújtottak. Este a madridi tartományi küldöttség hangversenyt adott.

A szegedi hajóhidat elvitte a jégzajlás, úgy hogy csak nagy bajjal tudták a vasuti hid mellett megfogni. Ebből — heti vá-ár is levén, a legnagyobb kellemetlenségek származtak. Százával álltak Uj-szegeden a kocsi, melyek át nem mehettek, de még nagyobb bajban voltak azon vidékiek, kik még előtte való este bejöttek s most már internálva vannak Szegeden. A bajon úgy fognak segíteni, hogy kompot kötnék be, ha ugyan addig be nem áll a Tisza.

Fölbérelt gyilkosok. Hermány községben — Erdővidéken — több elfogatás történt ismét. 1879. szeptember 20-én éjjel meggyilkolták az ortani jegyzőt: Pethő Mozeset, akkor még ismeretlen tettesek. — Most azonban kitűnt a gyilkosok neve is. Hatan vannak a jó madarak, kik szóról-szóra mindent bevallottak, s nevezetesen azt, hogy ők ebben is a községi adósdedő Katabér József bérenczei valának s a gyilkosságot midőn végre hajtották, a templom előtt esküdtek össze, hogy soha egyik sem említi; különben az áruló azon a párnán hal meg a hol Pethő.

Boldog Oroszország. Az orosz czár elrendelte, hogy mindazon egyéneket, kik Soloviev elfogatására segítkeztet nyújtottak, a következő fölirattal ellátott arany-éremmel tüntessék ki: „Mentésért”. Ez érmet a sz. Vladimir szalagon lehet hordani. Na ha mindazoknak, kik valamely mérénylet elkövetőjének elfogatásánál közreműködtek, ily érmet adnak, akkor több lesz Oroszországban az érmes, mint az érmetlen ember.

Iszonyu férj. Liptó-Szent-Miklósról írják, hogy ott egy Taraj nevű szabó részeg állapotban úgy elverte magát, hogy ez nyolcz napi elme-zavartság után meghalt. Az orvosi boncolás ki-derítette, hogy a nő elmehábarodottságát és halálát a fején kapott sérelmek okozták. A kegyetlen férj most a hüvösön lakol gaztetteért.

Dramabírálok keservei. Dramaturgnak lenni sem valami jeles dolog. A nemzeti színház naponkint van ostromolva olyan darabokkal, a mikről nem tudni, boszantók-e vagy nevetetők. Nem régebben egy ilyen szárnypróbálgató szerző darabjában ezt az utasítást adta: „A színpadra felhajtának kilencz malacot, de a kondás vigyázzon rá, nehogy elveszzenek.” Durva élce e ez, vagy ostobaság?

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktözs-dén 1879. december 5-én.

Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.51
20frankos arany (Napoleon'dor)	9.29
Német birodalmi márka	57.60
London (3 havi váltókért)	116.45

Felölös szerkesztő: Málík József.

Kiadótulajdonos: Bernstein Márk.

Bernstein Márk

könyvnyomdájába egy tanuló, valamint kereskedő üzletébe is egy gyakornok felvétetik. A belépni kívánónak legalább is két gymn. osztályt végzettnek kell lennie.

Eladó zongora.

Egy csaknem új, jó karban tartott zongora olesó árban kapható. Érteke/hetni Sepszi-Szentgyörgyön **Benkő János,** ref. énekvezérel.

Ny. Bernstein Márknál Sepszi-Szentgyörgyön.

Sz. 3427 közig. 1879.

Hirdetmény.

Az érdekképviselőknek az 1880-ik évre leendő összeállítására végett a képviselőlet által megbízott küldöttség a névjegyzéket mai nap 3427 szám alá bedván, azt kik az iránt érdeklődnek a tanács háznál az iktatói hivatalba a rendes hivatalos órák alatt f. hó 10-dikéig delutánni 6 óráig megtekinthetik.

S.-Szentgyörgyön 1879. decz. 6-án.

a város tanácsa.

Császár Bálint, polgármester.

Sz. 7401.879 közig.

Hirdetmény.

Al-Doboly község képviselete jelen évi szeptemberhó 14-én tartott képviseleti gyűlésében a szesz, pálinka, bor és sőr árulási jogot Aldobolyban, egy a vámoshidnál levő korcsmában a jövő 1880. év januárhó 1-én kezdődőleg három egymásutáni évekre haszonbérbe kiadni határozta és annak határidejűl 1879. december 9-ikére délelőtti 9 órára tüzetven ki! a feltételek a község háznál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az árverezni szándékozók, ha nyílt szavazat-vagy zárt ajánlattal akarnak hozzájárulni, 50 frt báoatpénzzel ellátva legyenek.

Aldoboly, 1879. november 24-én.

MAGYARI FERENCZ, körjegyző.

2-3

Haszonbéri hirdetés.

Arkos községe által a szesz- és pálinka árulás az 1880. évre f. decz. 18-án d. e. 10 órakor a község háznál árverés utján haszonbérbe kiadatik. A feltételek alulirtnál megtekinthetők a község háznál.

Arkos, 1879. dec. 2-án.

BARABÁS SÁNDOR, községi bíró.

2-3

Van szerencsem a t cz. községnek tudomására hozni, hogy itt Sepszi-Szentgyörgyön a Bazár-soron Fogolyán Kristóf ur házában kitünő jó, tiszta

valódi Ozdi borokat

árulok, u. m:

- Valódi Riezling és Sztrámin borok nagy buteliákban, egy butelia 30 kr.
- Valódi Ozdi bor egy liter . . . 30 kr.
- Közönséges ó bor egy liter . . . 22 kr.

Kotsis Albert, bormérő.

1-3

Arverési hirdetés.

Kovácsna községe részéről a szesz, pálinka és sőrárulási jog, valamint a piacvám szedhetési jog stb folyó év december hó 14-én délelőtti 9 órakor a község háznál nyilvános uton az 1880-ik évre haszonbérbe kiadandók.

A feltételi pontok a község háznál hivatalos órákban megtekinthetők.

Kovácsnán, 1879. december 2.

DEÁK ALBERT, ifj. DEÁK KÁROLY, községi jegyző. 1-3 községi bíró.

Hirdetmény.

Laborfalva község előjárósága közhírré tétetik, hogy Laborfalva községben a szesz, pálinka, bor és sőr árulhatási joga az 1880-ik évre nyilvános árverezés utján haszonbérbe fog adani. Az árverezés napja 1879. évl decemberhó 14 ére delutánni 2 órára tüzetik ki, mely árverezés ha netán nem sikerülne, december 24-én ujloag árverezés tartatik.

Árverezni szándékozók az árverési föltételeket addig is a község háznál megtekinthetik.

Laborfalván, 1878. december 1.

ZSIGMOND KÁROLY, községi bíró.

1-1